

1 Aprixomovateľnosť NP -optimalizačných problémov

Definícia Nech A je NP -optimalizačný problém s cieľom min (max), reláciou $R \subseteq \Sigma^* \times \Sigma^*$ a hodnotovou funkciou m .

Nech

$$\begin{aligned} m^*(x) &= \min\{m(x, y) \mid (x, y) \in R\} \text{ pre cieľ min,} \\ m^*(x) &= \max\{m(x, y) \mid (x, y) \in R\} \text{ pre cieľ max,} \end{aligned}$$

Hovoríme, že problém A je α -aproximovateľný pre $\alpha > 1$, ak existuje deterministický polynomiálny algoritmus M , ktorý pretransformuje vstup x na výstup y (t.j. $M(x) = y$), pričom $(x, y) \in R$ a

$$\begin{aligned} \alpha m^*(x) &\geq m(x, M(x)), \text{ (pre skoro všetky } x \text{) pre cieľ min} \\ m^*(x) &\leq \alpha m(x, M(x)), \text{ (pre skoro všetky } x \text{) pre cieľ max} \end{aligned}$$

Definícia Problém A je *dobře aproximovateľný*, ak je α -aproximovateľný pre každé $\alpha > 1$ ($\alpha \rightarrow 1$).

Definícia Problém A je *neaproximovateľný*, ak nie je α -aproximovateľný pre žiadne $\alpha > 1$ (ľubovoľne veľké α).

1.1 NP -optimalizačný problém 0-1 knapsack

Optimalizačné parametre:

- cieľ = max

-

$$R = \{(x, y) \mid x = d(v_1) \# \dots \# d(v_n) \# d(w_1) \# \dots \# d(w_n) \# d(W)\}$$

-

$$R = \{(x, y) \mid y = d(S), S \subseteq \{1, \dots, n\}, \sum_{i \in S} w_i \leq W\}$$

v_i – ceny, w_i – váhy, W – mohutnosť batoha, ($w_i \leq W \forall i$), $d(U)$ – binárny/dekadický zápis čísla/množiny U , $m(x, y) = \sum_{i \in S} v_i$

1.2 Rozhodovací problém 0-1 knapsack

$$L = \{x \mid d(K) \exists S \subseteq \{1, \dots, n\}, \sum_{i \in S} w_i \leq W, \sum_{i \in S} v_i \geq K\}$$

Veta L je NP -úplný.

1.3 Konštrukčný problém 0-1 knapsack

Pre vstup $v_1, \dots, v_n, w_1, \dots, w_n, W$ (formálne x) nájdí výstup $S \subseteq \{1, \dots, n\}$ (formálne y), t.j. $(x, y) \in R$ a $m(x, y) = \sum_{i \in S} v_i = \max_{S' \subseteq \{1, \dots, n\}} \{\sum_{i \in S'} v_i \mid \sum_{i \in S'} w_i \leq W\}$.

1.4 Algoritmus pre konštrukciu problému 0-1 knapsack

(algoritmus nájde optimálny výber S t.j. $\sum_{i \in S} v_i = \max_{S' \subseteq \{1, \dots, n\}} v_i \mid \sum_{i \in S'} w_i \leq W$ a $\sum_{i \in S} w_i \leq W$)

1. Vyplň tabuľku $W(0..n, 0..nV)$, kde $V = \max\{v_1, \dots, v_n\} = v_l$, použi $W(i+1, v) = \min\{W(i, v), W(i, v - v_{i+1} + w_{i+1})\}$, začni s $W(i, v) \leftarrow \infty, v$, ale $W(0, 0) \leftarrow 0$.

Poznámka platí $W(i, v) = \min_{S' \subseteq \{1, \dots, i\}} \left\{ \sum_{j \in S'} w_j \mid \sum_{j \in S'} v_j = v \right\}$

2. $u \leftarrow \max\{v \mid W(n, v) \leq W\}$, u je cena najlepšieho výberu. (pozn. $u = \max_{S' \subseteq \{1, \dots, n\}} \left\{ \sum_{i \in S'} v_i \mid \sum_{i \in S'} w_i \leq W \right\}$)

$S \leftarrow \emptyset$

```
for i<- n-1 to 0 do
  if W(i,n) > W(i,u-v_{i+1}) then S=S+{i+1} a u=u-v_{i+1}
```

Časová zložitosť: $O(n^2V)$ – nie nutne polynomiálne, napr. $n = \Theta(\sqrt{|x|})$, $|d(v_i)| = |d(w_i)| = |d(W)| = \Theta(\sqrt{|x|})$, $V = 2^{\Theta(\sqrt{|x|})}$ a časová zložitosť je $O(|x| \cdot 2^{\Theta(\sqrt{|x|})})$ – nie je polynomiálna ku $|x|$.

2 Aproximačný algoritmus pre konštrukciu problému 0-1 knapsack

(pre ľubovoľné α , $2 \geq \alpha > 1$, algoritmus nájde výber S' , t.j.: $\sum_{i \in S} v_i \leq \alpha \sum_{i \in S'} v_i$ a $\sum_{i \in S'} w_i \leq W$).

1. $d \leftarrow \left\lfloor \frac{(\alpha-1)V}{n+1} \right\rfloor$; pre $d = 0$, t.j. pre $(\alpha-1)V < n+1$ použi presný algoritmus s časovou zložitosťou $O(n^2V) = O(\frac{n^3}{\alpha-1})$
2. Nájde optimálny výber S' pomocou presného algoritmu pre konštrukčný problém 0-1 knapsack pre vstup $v'_1, v'_2, \dots, v'_n, w_1, \dots, w_n, W$, kde $v'_i = \left\lfloor \frac{v_i}{d} \right\rfloor \forall i$.

Časová zložitosť: $O(n^2V')$, $V' = \max\{v'_1, v'_2, \dots, v'_n\} = v'_l = \left\lfloor \frac{v_l}{d} \right\rfloor = \left\lfloor \frac{V}{d} \right\rfloor \leq \frac{V}{d}$. $O(n^2V) = O(n^2V/d) = O(\frac{n^3}{\alpha-1})$ – polynóm, lebo $\frac{(\alpha-1)V}{n+1} \leq d+1$.

Nepresnosť aproximovačného algoritmu Platí: $\sum_{i \in S'} v_i \geq (\text{lebo } v_i \geq dv'_i) d \sum_{i \in S'} v'_i \geq d(\text{lebo } \text{opt}.S') \sum_{i \in S} v'_i \geq (\text{lebo } 1 + v'_i \geq v_i/d) \sum_{i \in S} (v_i - d) \geq (\text{lebo } |S| \leq n) \sum_{i \in S} v_i - nd(*)$

Platí: $\frac{nd}{\alpha-1} \leq (\text{lebo } \alpha \leq \frac{(\alpha-1)V}{n+1}) V - \frac{\alpha}{\alpha-1} \leq (\text{lebo } 1 < \alpha \leq 2 \leq V - d = v_l - d \leq (\text{lebo } \frac{v_l}{d} \leq (\text{lebo } \lfloor \frac{v_l}{d} \rfloor + 1) \leq d \lfloor \frac{v_l}{d} \rfloor \leq (\text{lebo } \text{opt}.S') d \sum_{i \in S} v'_i \leq (\text{lebo } dv'_i \leq v_i) \sum_{i \in S'} v_i(**).$

Z $(*)$ a $(**)$ dostaneme, čo bolo treba dokázať: $\sum_{i \in S} V_i \leq (\text{lebo } *) \leq nd + \sum_{i \in S'} \leq (\text{lebo } **)(\alpha - 1) \sum_{i \in S'} v_i + \sum_{i \in S'} v_i = \alpha \sum_{i \in S'} v_i - \text{cena aproximovaného riešenia}.$

Veta 0-1 knapsack je dobre aproximovateľný NP -optimalizačný problém, ale jeho rozhodovací problém je NP -úplný, a teda naptrí do P , ak $P \neq NP$.

Veta Ak $P \neq NP$, potom NP -optimalizačný problém obchodného cestujúceho je neaproximovateľný.